

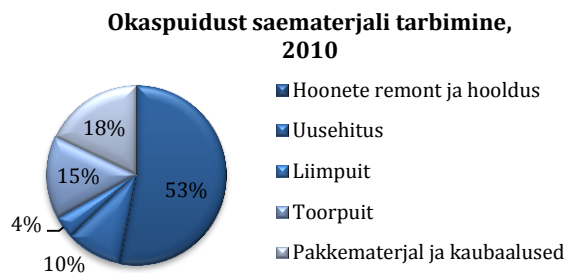
EHITUSLIKUD PUIDUTOOTED - ROOTSI

Ülevaade turusuundumustest ja võimalustest

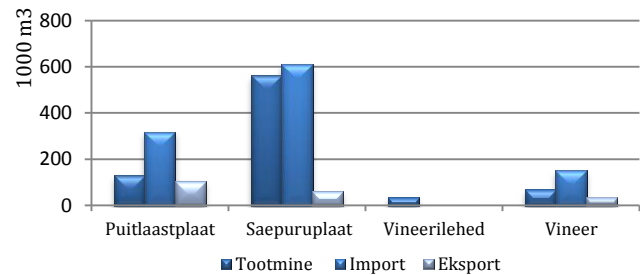
Rootsi saetööstuses toodeti 2011. aastal kokku 16,6 miljonit m³ puidutooteid (2010. a 17 miljonit), millest eksporditi 11,6 miljonit m³ (2010. a 11,5 miljonit m³).

Saetud okaspuitu tarbiti Rootsis 2010. a 5,4 miljonit m³, millest 53% kasutati hoonete renoveerimisel ja hooldamisel, 15% tööstuslikul otstarbel, nt põrandakatete, mööbli, akende, uste, treppide või nende detailide tootmiseks, 10% uusehitustel ja 4% liimpuidu tootmisel. Vaid 18% saetud okaspuidust kasutati mitteehituslikul otstarbel, st pakkematerjali ja kaubaaluste tootmiseks.

Rootsis peamiselt ehitusotstarbel kasutatud saematerjalist toodete import ületas nende materjalide tootmise ja ekspordi taseme. Saematerjalitoodetest moodustab suurima impordirühma (612 tuhat m³) ja ka tootmisrühma (564 tuhat m³) puitlaastplaat.

Saematerjalist toodete tootmine ja väliskaubandus, 2010

Rootsi turul domineerivad väikeettevõtted. 2010. aastal tegutses Rootsis kokku 18 990 ehitusettevõtet; peaaegu kõigil (97,5%) oli alla 20 töötaja.

Puidu- ja puidutoodete tööstuses tegutses kokku 5949 ettevõtet; 95,4 protsendil neist oli alla 20 töötaja.

Suundumused mahtudes ja koguses

Viimasel kümnendil on puidu osakaal Rootsi ehitusturul märkimisväärselt kasvanud, eriti tööstuslikus puitehituses. Puit on uute hoonete puhul praegu kõige enam kasutatav materjal. See on ainus taastuv ehitusmaterjal, mida Rootsis nii ulatuslikult kasutatakse.

Üle 90% 2010. aastal Rootsis ehitatud eramajadest on puitkonstruktsiooniga. Üle 15% samal perioodil ehitatud korrusmajadest on valmistatud puidust (puitkarkass). Kasv oli tähelepanuväärne, ulatudes 1%-lt 2000. aastal 15%-le 2010. aastal. Kokku ehitati 2010. aastal puidust üle 50% elumajadest (nii ühepereelamustest kui ka korrusmajadest).

Rootsi puitehituse nõukogu esimehe Niclas Svenssoni sõnade kohaselt on nüüdisaegne puitehitis praegu kõikides ehitusvaldkondades üsna konkurentsivõimeline, ulatudes korrusmajadest ja tööstuslikest ehitistest sildade ja kaubanduspindadeni (20% Rootsi sildadest on valmistatud puidust).

N. Svensson näeb suuri võimalusi puidu kasutamisel ka sildade ja hallide ehituses, sest nüüd suudab liimpuit konkureerida ka rauaga. „Ehitus- ja elamusektor tuleb nüüdisajastada ja industrialiseerida

keskkonnasõbralikke meetodeid kasutades ning see viib kahtlemata puidu ehitustechnoloogiate edenemiseni,” ütleb N. Svensson.

Tarbimise suunajad ja tarbijakäitumine

Niclas Svenssoni arvates on Rootsi puitehituse kasvu peamine käimapanev jõud olnud kohaliku omavalitsuse sektor.

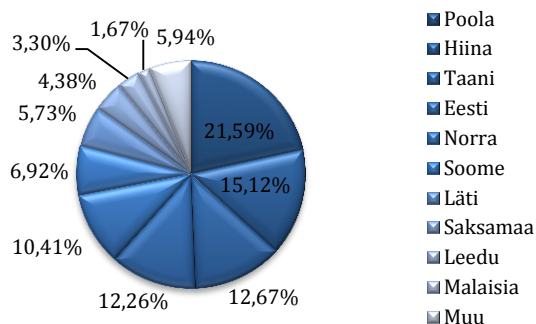
„Kuigi ehitus tähendab tehnoloogiat ja rahandust, on poliitiline toetus olnud puitehituse edendamisel asendamatu, eriti omavalitsustes, kes ehitavad sotsiaalkortereid,” ütleb Svensson. „Seni oleme metsasektorist ehitustööstusse üle toonud umbes 10 000 töökohta. Oleme suutnud kasvatada puitehituse osa korterelamute ehituses ühe viiendikuni, et ehitada tarbijatele elegantseid uusi tippkvaliteetseid kodusid. Sotsiaalkorterite osa omavalitsuse rahastatavates puitehitistes on märkimisväärne, sest pool kogu ehitustegevusest toimub sotsiaalkorterite valdkonnas.

2005. aastal juurutas valitsus puitehitiste programmi ning moodustas puitehitiste edendamiseks ameti Träbyggnadskansli. 2008. a detsembris juurutati puitlinnad (Trästad) 2012. aasta programm, mis on endiselt käimas. See Rootsi valitsuse ja osaliselt ELi rahastatav projekt hõlmab 16 kohalikku omavalitsust ning praegu ettevalmistusel olev projekti teine etapp „Puitlinnad 2020” hõlmab 30 omavalitsust. Projekti eesmärk on leida kontseptsioon ning töötada välja puitehitiste tehnilised lahendused ja puitarhitektuur.

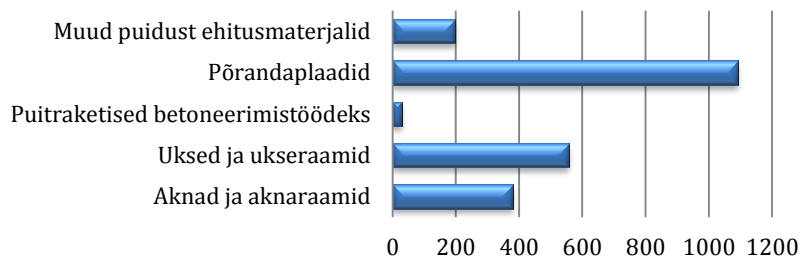
Impordikategooriad ja kaubanduspartnerid

Rootsi puiduturul domineerib import. Eri saematerjalide (kiudplaat, puitlaastplaat ja vineer) import ületab oluliselt riigis toodetava maksumuse. Puidust pörandakattepaneelide import moodustab peaaegu poole (48%) kõigist Rootsi imporditavatest puitehitusmaterjalidest. Üks neljandik (25%) kogu impordist on puituksed. Ülejäänud Rootsi imporditavad puitehitusmaterjalid hõlmavad aknaid, raketisi ja teisi puitehitusmaterjale. Puitehitusmaterjalide suurimad impordipartnerid on Poola, Hiina ja Taani, kellele järgneb Eesti. 2012. a moodustas import Eestist 263 miljonit Rootsi krooni, millest 57% moodustasid puituksed ja nende raamid ning 36% puitaknad ja nende raamid.

Puidust ehitusmaterjalide import riikide kaupa, 2012

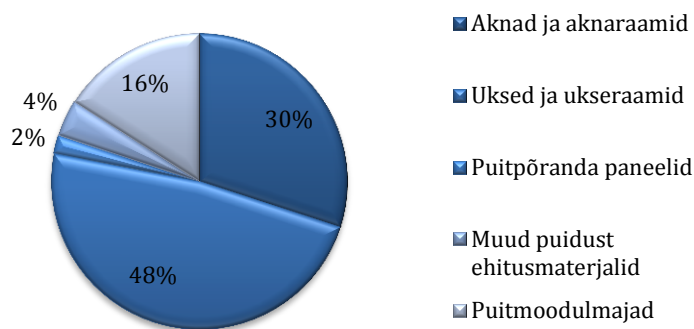

Ehitusel kasutatavate puidutoodete import, miljonit Rootsi krooni, 2012

Puituksi ja nende raame eksporditi Eestist Rootsi 17 miljoni euro ulatuses ja see moodustas 48% Eesti kogu puitmaterjalide ekspordist Rootsi. Teine suurim 2012. aastal Eestist Rootsi eksporditud tooterühm on puitaknad (11 miljonit eurot), millele järgnevad puitmoodulmajad (6 miljonit eurot).

Eesti puittoodete eksport Rootsi, 2012

Eesti eksportijate võimalused

Tänu riigi soodsale poliitikale ning algatustele edendada Rootsis puitehitusmaterjalide tööstust, on nõudlus ehitusmaterjalide järele kasvamas. Niclas Svenssoni sõnade kohaselt on Rootsi omavalitsused puitehitiste projektide eeliseid juba märganud, milleks on projektide lühike tarnetähtaeg, üsna väikesed eelarved ja keskkonnasõbralikkus. Selle tulemusena on Rootsi ühiskondlike hoonete projektide puhul huvi puitmaterjalide vastu kõrgpunktis, mis loob ehitusmaterjalide uutele tarnijatele turule sisenemiseks soodsa keskkonna.

Samas on oluline märkida, et Rootsi puitehituse sektor on väga konkurentsitihe ning hõlmab nüüdisaegseid tööstuslikke tootmissüsteeme, mis viitavad asjaolule, et hästi väljatöötatud ja kvaliteetsed tooted on turul väga nõutud.

Konkurentsikeskkond

Suurim puitehitiste detailide tootja, kes on spetsialiseerunud akende tootmisele, on Inwido (aastakäibega 1300 miljonit Rootsi krooni), kellele järgneb JELD-WEN Rootsi (aastakäive 1154 miljonit Rootsi krooni). Rootsi suurim puitmajade tootja on Myresjöhus, mille aastakäive on 1118 miljonit Rootsi krooni. Suuruselt järgmised turuosaliselised on Älvsbyhus Intressenter ja MoelvenByggModul.

Puitmajade detailide tootjad

	Ettevõtte nimi	Käive, miljonit Rootsi krooni (2011)	Valdkond
1	Inwido	1300	Puitaknad
2	JELD-WEN Sweden	1154	Puituksed
3	SvenskaFönster	1052	Puitaknad
4	Nordan	193	Puitaknad
5	Snidex	139	Puitaknad
6	BrödernaJohanssonsTräförädling	133	Puituksed
7	DalocTrädörrar	129	Puituksed

Puitmajade tootjad

	Ettevõtte nimi	Käive, miljonit Rootsi krooni (2011)
1	Myresjöhus	1118
2	ÄlvsbyhusIntressenter	1070
3	MoelvenByggModul	862
4	LB Hus	841
5	Älvsbyhus	847
6	Götenehus	635
7	Pehjus	549
8	Trivselhus	500
9	LindbäcksBygg	488
10	Smålandsvillan	419

Vajalikud investeeringud turule sisenemiseks

Tõenäoliselt on suurim investeering eri standardite ja sertifikaatide hankimine. Peale selle peab ettevõttes olema olemas ka kliendisuhete ja teenindusjuhtide kompetents. Samuti on tarvis vahendeid eraldada üldiste turustamiskulude katteks, näiteks ettevõtte veebilehe loomine (vähemalt inglise keeles, kuid muidugi on hinnatud ka kohalik Rootsi keel), Rootsis vajalikele messidele ja konverentsidele sõitmine ja otseste ärikülastuste korraldamine potentsiaalsete Rootsi partnerite juurde.

Standardid, määrused, sertifikaadid ja tavad

SITAC on Rootsi juhtiv sertifitseerimisorgan, mille ülesanne on toodete ja töötajate sertifitseerimine. Ehitustoodetele vajalike sertifikaatide saamiseks tuleks pöörduda selle asutuse poole.

Ehitusmaterjalide sektori kõige olulisemad kinnitustähised on **P-sümbol**, **kahvlikujuline sümbol** ja **CE-vastavusmargis**. CE-vastavusmargis näitab toote kindlate omaduste heakskiitmist, samas kui kahvlikujuline ja P-sümbol tähistavad vastavust Rootsi ehitusmäärustele.

Puittoodete puhul on väga olulised **NTRi puidukaitsestandardid**, kuna need tõendavad puittoote vastupidavust ja selle sobivust ehitustöödel. NTR-kaitstud puidu kvaliteeti tagavad kolm eralditegutsevat asutust. *Rootsi Kemikaaliinspeksioon (KEMI)* kontrollib keskkonnamõju seoses tõhususega. *Põhjamaade Puidukaitsenõukogu (NTR)* teeb sõltumatuid välikatseid ning klassifitseerib ja annab heakskiidu tõhususele. *Rootsi riiklik uurimiskeskus (SP)* tagab, et NTR-puidu tootmine vastaks NTRi kvaliteeditagamissüsteemile (SS-EN 351-1).

Euroopa Liidu riigist Rootsi sisenemisel ei ole puidule seatud tollitariife ega muid regulatsioone kliendile. Tolliasutuste loendi annab Rootsi toll.

Turule sisenemine

Üldiselt otsivad rootslased pikaajalisi partnerlussuhteid, kus koostöö põhineb usaldusel ja usaldusväärsusel, mille tulemuseks on võit mõlemal poolel, ja kus on tagatud positiivne suhtlus. Seetõttu on eduka turule sisenemise üks tähtsamaid tegureid suhete loomine ja potentsiaalsete Rootsi partneritega suhtlemine.

Eesti tarnijatel on suur geograafiline eelis, kuna Eesti ettevõtted suudavad tagada kiire tarne ja paindlikkuse. Üldine arvamus Eestist ja meil valmistatud toodetest on väga hea ja tootekvaliteedis kaheldakse vähe ja suhtlus sujub.

Ehitusturul on neli tarnekanalit:

- kohaliku agendi/müügiesindajana tegutseva esindaja kasutamine;
- tarded otse lõppkliendile, st üldehitusettevõttele;
- koostöö ehitusmaterjalide hulgi- ja jaemüüjatega;
- koostöö sama sektori tootjatega, kes võivad olla huvitatud alternatiivsest toote tarnijast.

Turule sisenemiseks on mitu viisi, nendest peamised Eesti ettevõtete jaoks on järgmised:

- partnerlussuhte loomine hulgimüüja või importija/edasimüüjaga, kes toodet turul täiendavalt reklaamib, alustades otsest koostööd kohalike ehitusettevõtetega;
- ettevõtte harukontori avamine enda müügiõuga.

Puitehitusorganisatsiooni Trastad piirkondliku arengu juhi Kennet Johanssoni sõnul tegutseb Rootsi ehitusturul palju Eesti ettevõtteid ja nende maine on väga hea. Eesti ettevõtted on eriti tuntud Rootsi lõunaosas, mida näitab Eesti ettevõtete tihedus selles riigi osas. Eesti ehitusmaterjalide peamine konkurentsieelis on kvaliteetse materjali madal hind.

„Nii kohaliku partneri leidmine kui ka harukontori avamine turul on kõige levinumad strateegiad Rootsi turul. Samas soovitaksin Eesti tarnijatele koostööd suurte mainekate hulgimüüjatega, mis aitaks tõsta uue toote tuntust kogu riigis, toodet üleriigiliselt levitada ja mitte jääda ühte konkreetse geograafilisse piirkonda,“ märkis Johansson.

Kontori avamine Rootsis oma kohaliku müügipersonaliga nõuab suuri investeeringuid, sest ettevõttel tekivad suured püsikulud, st töötajatele tuleb maksta palka ja tasuda ka kontorikulusid. Teisest küljest on ettevõtte asutamisel turul oma kaubamärgi ja juhtkonnaga ka eelised. See on pigem suuremate ettevõtete võimalus, kes juba tunnevad turgu ega ole soovitatav uustulnukatele turul.

Messidel ja üritustel osalemine ja turu regulaarne külastamine on olulised sammud oma toote turul tuntumaks muutmiseks. Vastavas valdkonnas on soovitatavad järgmised Rootsi messid:

Wood Products & Technology Gothenburg – mess Wood Products and Technology, mida peetakse Göteborgis Rootsi messi- ja kongressikeskuses, on kõige suurem puidumess, kus on esindatud Skandinaavia suurim valik. Toimub 2.–5. septembrini 2014. Lisateavet leiate [veebilehelt](#).

Swedish Wood Expo – Rootsi suurim puidutööstuse mess, mis keskendub järgmistele valdkondadele: metsandus, ehitus ning puitehitusmaterjalid, kütte-, energia- ja mööblitööstus. Toimub 21.–22. septembrini 2013 Göransvsoni Arenal Sandvikenis Rootsis. Lisateavet leiate [veebilehelt](#).

Hem & Villa – Hem & Villa on suurim kodumess, mis toob kokku eksponeeritud kõikidest valdkondadest, mis on seotud kodu sisustamise ja ehitusega. Igal aastal kaasab see umbes 950 oma tooteid eksponeerivat ettevõtet ja ligikaudu 100 000 külastajat. Toimub 24.–27. oktoobrini 2013 Göteborgis Rootsis.

Avalikud hanked

Rootsis korraldatakse riigihankemenetlust Rootsi riigihangete seaduses sätestatu alusel, mis on kättesaadav veebis. Riigihankeid saab jälgida veebilehel www.avropa.se (veebileht kuulub riigihangete keskusele), millel on Rootsi valitsushankeid koordineeriv funktsioon, või võite registreeruda ka mitteriiklikel alternatiivsetel lehtedel www.offentligaupphandlingar.se, se.mercell.com või www.opic.com.

Valdkonna kontaktid

Swedish Wood – Rootsi Metsatööstuse Föderatsiooni osa
Rootsi Metsatööstuse Föderatsioon
Veebileht puidutööstuse messide, puittoodete ja tehnoloogia kohta
Rootsi metsandussektori majandusliit
Riikliku puitehitussektori arendamise algatus

www.swedishwood.com
www.skogsindustrierna.org
www.svenskamassan.se
www.sodra.com
<http://trastad2012.se/>

Tradewithestonia.com

www.tradewithestonia.com on EASi loodud teenus, mille eesmärk on luua Eesti ettevõtetele uusi ekspordisuhteid.

See portaal on väga hea kanal tutvustamiseks oma tooteid/teenuseid välisriikide ettevõtjatele ning see on mõeldud kõikidele Eesti ettevõtetele, kes ekspordivad või plaanivad seda tulevikus teha.

Portaali registreerumine on TASUTA.

Tutvu portaaliga: [-> www.tradewithestonia.com](http://www.tradewithestonia.com)

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS)

Registrikood 90006006

Lasnamäe tn 2, Tallinn 11412

Tel: 6279700, faks: 6279701

eas@eas.ee

www.eas.ee

EASi ekspordinõunik Rootsis

Christa Torm

christa.torm@eas.ee

Eesti Maja

Wallingatan 32, 2tr

111 24 Stockholm

Phone: + 46 8 410 148 41

Fax: + 46 822 65 25

Viimati uuendatud 15.07.2013